

Samen vooruit

Zelfkennis, zelfvertrouwen en respectvol met jezelf en anderen omgaan. Daar werken wij aan.

Samen met u als ouder verzorgen onze drie Vrije Scholen de opvoeding van kinderen.

Wij willen dat leerlingen zich thuis voelen in onze wereld en in deze vaak hectische tijd. In het vrijeschoollesprogramma besteden we aandacht aan de cognitieve capaciteiten van uw kind, maar ook aan sociaal-emotionele vaardigheden en de motorische ontwikkeling. Leerkrachten begeleiden hun leerlingen tijdens de lessen en door de leerjaren heen zó, dat ze kunnen opgroeien tot zelfstandige, verantwoordelijke en mondige burgers.

Hoe gaat dat in de dagelijkse onderwijspraktijk? En wat levert deze manier van leren en werken uw kind op? Het vrijeschoolonderwijs geeft leerlingen een brede interesse mee en de wil tot zelfontplooiing. U leest er meer over in deze schoolgids van de samenwerkende Vrije Scholen *Mareland* in Leiden, *Ridderspoor* in Alpen aan den Rijn en *De Vuurvogel* in Zoetermeer – verenigd in de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek.

Met elkaar werken wij aan de vorming van moderne vrijescholen waar ouders en kinderen graag komen. Zo willen onze scholen vanuit het vrijeschoolonderwijs aansluiten bij de eisen en uitdagingen van de huidige

maatschappij. Door de uitwisseling van kennis en ervaring tussen collega's en het houden van gemeenschappelijke studiedagen met medewerkers van de drie scholen, werken wij aan de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit.

Naast het uitbrengen van deze schoolgids, hebben de drie scholen hun kennis samengevoegd in een gemeenschappelijk schoolbeleidsplan.

Hierin zijn belangrijke onderwerpen uitgewerkt, zoals de zorg voor onze leerlingen en de kwaliteit van het onderwijs. Het schoolbeleidsplan vindt u op de afzonderlijke websites van de drie scholen.

Heeft u vragen of wenst u meer informatie? Bel voor een kennismakingsgesprek of breng een bezoek aan onze scholen. U bent van harte welkom.

Graag tot ziens!

Wim Klapwijk
Directeur

Vrije School Ridderspoor
Alphen a/d Rijn
Vrije School De Vuurvogel
Zoetermeer

Willem de Koning
Directeur

Vrije School Mareland
Leiden

Even voorstellen

Vandaag de dag zijn vrijescholen, net als het merendeel van alle Nederlandse scholen, afhankelijk van de rijksbekostiging. Dit betekent dat vrijescholen zich aan het wettelijke kader van de Onderwijsinspectie moeten houden. Gelukkig blijkt het goed mogelijk om als moderne vrijescholen te werken binnen dat wettelijke onderwijskader, terwijl we tegelijk de culturele en inhoudelijke waarden van de vrijeschoolpedagogiek handhaven.

**Ieder kind
is uniek**

De scholen in onze stichting nemen bijvoorbeeld al jarenlang deel aan het landelijke Cito-volgsysteem. Hierbij worden goede tot bovengemiddelde resultaten behaald. Kinderen werken volgens vaste structuren en ritmes. Een duidelijk leerplan zorgt voor heldere leerlijnen en een rijke inhoud van het onderwijs. Een Vrije School biedt onderwijs waarin elk kind zijn of haar eigen talenten kan ontwikkelen.

Vrije School Ridderspoor

Vrije School Ridderspoor is een school in Alphen aan den Rijn met een duidelijke structuur, niet wars van vernieuwing. Sfeer, rust en ritme bieden onze leerlingen veiligheid. De school grenst direct aan een park, waarin veel van de (buiten)schoolse activiteiten plaatsvinden.

Het woord 'Vrij' in Vrije School betekende in de eerste jaren na de schoolstichting 'vrij van overheidsbemoeyenis'. Dat kon in die tijd, omdat de school vanuit het bedrijfsleven werd gefinancierd door een fabrieksdirecteur die voor de kinderen van zijn arbeiders een nieuwe vorm van onderwijs wilde. Hij was erg enthousiast over de pedagogische inzichten en opvattingen van Rudolf Steiner en maakte de start van de eerste Vrije School mogelijk.

Vrije School Ridderspoor
Essenburg 24-26
2402 KP Alphen aan den Rijn

www.vrijeschool-alphen.nl

Vrije School De Vuurvogel

Vrije School De Vuurvogel is een moderne, met veel natuurlijke materialen vormgegeven school in het hart van een woonwijk in Zoetermeer. De Vuurvogel biedt leerlingen een veilige leeromgeving in een school met een groen speelplein.

Het is een 'gewone' basisschool waar kinderen alle essentiële kennis en vaardigheden leren. Tegelijk is De Vuurvogel een bijzondere school, een school waar kinderen nog kind kunnen zijn. Op onze school wordt een kind aangesproken op zijn of haar persoonlijke mogelijkheden en capaciteiten. Want, ieder kind is uniek!

Vrije School De Vuurvogel
Schansbos 5-6
2716 GV Zoetermeer

www.vuurvogelzoetermeer.nl

Vrije School Mareland

Vrije School Mareland in Leiden staat open voor alle leerlingen, ongeacht hun culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. Vrijeschoolonderwijs maakt al vijftig jaar deel uit van het Leidse onderwijsveld.

Gelegen aan de rand van historisch Leiden, heeft de school een rijke schoolcultuur. Het vrijeschoolleerplan geeft een stevige pedagogische en didactische basis aan het onderwijs waarin ook steeds gezocht wordt naar zinvolle vernieuwing.

Vrije School Mareland
Maresingel 19
2316 HA Leiden

www.vsmareland.nl

Naar de Vrije School

AANMELDEN

U wilt uw kind aanmelden voor het nieuwe schooljaar of tussentijds instromen? Dat kan vaak, hoewel we voor sommige klassen een wachtlijst hebben. Lees meer over het aannamebeleid van nieuwe leerlingen op de websites van de drie scholen of in de apart te verkrijgen informatiefolder.

**Groei op tot
een vrij,
onafhankelijk
mens**

Onze Vrije Scholen werken aan een brede en evenwichtige ontwikkeling van hun leerlingen. Vanuit die visie sluit het leerplan aan bij de leeftijden en ontwikkelingsfasen van kinderen op hun weg naar volwassenheid. Vakken die de leerlingen krijgen zijn naast rekenen en taal onder meer plantkunde, mineralogie, oude geschiedenis, tekenen, schilderen, toneel en handvaardigheid.

DE KLEUTERKLAS

Rond hun kleuterjaren leggen kinderen spelenderwijs de beste basis voor het leren. In de kleuterklassen staan dan ook de beweging en het spelelement zeer centraal.

Aan de hand van verhalen, liedjes, sprookjes, spelletjes en toneelstukjes leren kleuters de wereld dichtbij en ver weg kennen. Ook worden ze creatief uitgedaagd. Ze tekenen, schilderen, boetseren met bijenwas en knutselen met natuurlijke materialen zoals hout, steen en wol. De kleuterleerkrachten werken met een vaste ritmische dagindeling, waarbij jonge kinderen zich veilig en geborgen kunnen voelen.

VAN KLEUTERKLAS NAAR BASISCHOOL

Op hun zesde jaar zijn de meeste kinderen klaar voor de overgang van kleuterklas naar basisschool. Lichamelijk en emotioneel groeit de kleuter uit tot een kind dat wil leren lezen, schrijven en rekenen. Aan het eind van de kleutertijd wordt bij ieder kind een schoolrijpheidsonderzoek afgenomen, waaruit zal blijken of een kind ook écht toe is aan die stap van kleuter- naar basisschool.

Verderop in deze gids leest u meer over het schoolrijpheidsonderzoek.

De dagelijkse onderwijspraktijk

PERIODEONDERWIJS

Vanaf klas 1 werken leerlingen van een Vrije School met het periodeonderwijs. Dit houdt in dat tijdens een schooldag een aantal weken achter elkaar in de eerste twee ochtenduren één vak wordt gegeven. Bijvoorbeeld Nederlandse taal, rekenen, aardrijkskunde, geschiedenis of toneel. De leerkracht kan tijdens het periodeonderwijs de nieuwe lesstof goed introduceren en opbouwen. Leerlingen kunnen op hun beurt intensief de inhoud opnemen en verwerken. In hun periodeschrift schrijven ze inhoudelijke teksten die ze afwisselen met bijpassende gedichten en tekeningen. Een periode wordt afgesloten met een proefwerk of in de toneelperiode met een toneelstuk. Klas 1 t/m 3 kent de perioden Nederlandse taal, rekenen, heemkunde en toneel. Vanaf klas 4 volgen aardrijkskunde, geschiedenis, meetkunde, natuurkunde, biologie, het werken in de schooltuintjes en verkeerslessen.

VERTELSTOF

- Klas 1: Sprookjes
- Klas 2: Fabels en Heiligenlegenden
- Klas 3: Oude Testament
- Klas 4: Noorse Mythologie
- Klas 5: Griekse Mythologie
- Klas 6: Romeinse Sagen, geschiedenis van het Romeinse Rijk en ontwikkeling van West-Europa tot aan de Middeleeuwen.

VAKLESSEN

Na het periodeonderwijs in de eerste twee ochtenduren volgen in de middag de vaklessen. Vaklessen zijn oefenuren taal, rekenen en vreemde talen zoals Engels en Duits, vormtekenen, handwerken, handvaardigheid, muziek, gymnastiek en euritmie.

EURITMIE

Euritmie, een uniek vrijeschoolvak, is een Grieks woord en betekent 'eu': mooi, goed, gezond en 'rytmie': beweging. Met andere woorden euritmie zorgt voor een mooie gezonde beweging op meerdere niveaus. Leerlingen leren geconcentreerd luisteren naar een ritme en naar de betekenis ervan in zowel taal als muziek. De euritmielessen worden veelal begeleid door een klassiek geschoolde pianist(e). Ook ontwikkelen de leerlingen door euritmie een goed gevoel voor ruimtelijk inzicht. Geregeld nodigen wij ouders uit om een euritmieles mee te doen en te ervaren.

**Jaarfeesten
brengen ons
dichterbij de
natuur én elkaar**

VORMTEKENEN

Het vak vormtekenen is een waardevolle ondersteuning bij het leren schrijven, maar ook bij een vak als meetkunde.

In klas 1 begint het vormtekenen met de basis van alle vormen: de rechte en kromme lijnen. Vervolgens worden de leerlingen ieder schooljaar tijdens de vormtekenlessen opnieuw uitgedaagd in het tekenen van steeds ingewikkelder motieven zoals vlechtvormen of gespiegelde lemniscaten.

Door het spiegelen van de vormen wordt de ontwikkeling van de linker- en rechterhersenhelft ondersteund en gestimuleerd. Zeker kinderen met aanleg voor dyslexie hebben baat bij vormtekenen. In klas 6 worden geometrische vormen getekend die het fundament leggen voor meetkunde.

EXCURSIES

Op excursie gaan met de klas zoals een bezoek brengen aan een boerderij, theater of een concert bijwonen, heeft een duidelijk educatief karakter dat correspondeert met de aangeboden vertel-

stof. Als aanloop of vervolg op een excursie worden in de klas thematische lessen gegeven over bijvoorbeeld het leven op een boerderij. De leerlingen maken tekeningen, schrijven een opstel of een gedicht over de excursie. Maar natuurlijk is het ook bijzonder om samen met de klas en de juf of meester een uitstapje te maken. Daarom gaat de klas één keer per jaar op schoolreis. Vaak een hele dag en vanaf klas 5 een paar dagen. Alleen voor de schoolreisjes wordt een financiële bijdrage gevraagd aan de ouders, niet voor de excursies.

JAARFEESTEN

Vrijescholen vieren jaarfeesten zoals Sint Maarten, Advent en het Pinksterfeest. De jaarfeesten bepalen het ritme door het jaar en voor de kinderen zijn de jaarfeesten vaste en herkenbare hoogtepunten tijdens het schooljaar. Jaarfeesten kenmerken de seizoenen zomer, herfst, winter en lente en belangrijke feestdagen zoals Pasen en Kerstmis.

Het vieren van een jaarfeest brengt de leerlingen, maar ook de ouders in aanraking met de natuur én dichterbij elkaar. Het geeft iedereen een nieuwe impuls. Bij elk jaarfeest horen elementen die specifiek zijn voor het seizoen of een feest. Tijdens het Sint Jansfeest worden bijvoorbeeld bloemenkransen gemaakt en zomerspelen georganiseerd, tijdens het Pinksterfeest dansen de kinderen rond de Meiboom. Ouders en leerkrachten organiseren en vieren samen met de leerlingen de jaarfeesten.

SCHOOLREGELS

Schoolregels zorgen voor een veilig en aangenaam verblijf op school voor de leerlingen, maar ook voor hun ouders en de leerkrachten. Tolerant en met respect willen we met elkaar omgaan. De schoolregels van de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek helpen daarbij als richtlijn.

U vindt ze op de afzonderlijke websites van de scholen en in de jaarboekjes. Naast de schoolregels hanteren de scholen een strikt pestprotocol, evenals een social media protocol dat wordt ontwikkeld voor alledrie de scholen. Het onderwerp pesten (welk kind heeft extra aandacht, ondersteuning of bijsturing nodig) is een vast onderwerp tijdens de wekelijkse pedagogische vergadering.

GETUIGSCHRIFTEN

Vanaf klas 1 ontvangen alle leerlingen aan het eind van het schooljaar een getuigschrift. Een getuigschrift bestaat uit twee delen. Het eerste deel is gericht aan het kind zelf. Het geeft een beeld van de persoonlijke ontwikkeling en mogelijk een opdracht voor het komende

schooljaar in de vorm van een verhaal of gedicht. In het tweede deel, dat bestemd is voor de ouders, beschrijven klassen- en vakleerkrachten wat het kind aan kennis en vaardigheden heeft geleerd en hoe het zich in sociaal-emotioneel opzicht ontwikkelde.

TESTEN EN TOETSEN

Iedere leerkracht toetst de vorderingen van zijn leerlingen aan het eind van iedere periode om te zien of de leerling de aangeboden lesstof beheerst. Daarnaast geven de Cito-toetsen in de loop van het schooljaar een samenvatting van de vorderingen van een leerling voor de vakken Nederlandse taal (technisch- en begrijpend lezen en spelling) en rekenen. Waaraan voldoet een leerling na een schooljaar en op welk niveau functioneert hij of zij? In het leerlingvolgsysteem (volglijn) worden de vorderingen geregistreerd. Deze vorderingen corresponderen in de onderbouw met kerndoelen zoals die naar de Onderwijsinspectie moeten worden verantwoord. De kerndoelen zijn ook opgenomen in het leerplan van de school.

**Met respect
gaan we met
elkaar om**

Toetsen en onderzoek

Denken,
voelen
en willen

CITO-TOETSEN

De Cito-toetsen geven leerkrachten en ouders een onafhankelijk beeld van de vorderingen van een leerling. In de kleuterklas doen de kinderen een uitgebreid schoolrijpheidsonderzoek. Vanaf het eind van klas 1 wordt verspreid over het schooljaar tweemaal een Cito-voortgangstoets afgenomen voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen.

LEERLINGVOLGSYSTEEM

Gedurende het schooljaar houden de klassen- en vakleerkrachten het leerlingvolgsysteem bij. Naast de uitslagen van Cito-toetsen, worden ook de ontwikkelingen van het kind op sociaal-emotioneel vlak en de vrijeschoolvakken zoals euritmie en vormtekenen geregistreerd. Tijdens ouderavonden en individuele gesprekken met de leerkracht krijgt u als ouder een uitgebreide toelichting over de vorderingen en ontwikkeling van uw kind in de verschillende vakken.

LEERLINGVOLGSYSTEEM KLEUTERS

Leerlingen worden vanaf het begin van hun kleutertijd gevolgd door een ontwikkelingsprotocol. Met behulp van dit protocol kunnen de kleuterjuffen tijdig signaleren dat een kind achterblijft in zijn of haar ontwikkeling. De kleuterleerkracht zal, wanneer dat nodig blijkt, overleg voeren met de ouders en de intern begeleider/zorgcoördinator over eventuele ondersteunende vervolgstappen.

Denken, voelen en willen (doen) zijn de pijlers van het ontwikkelingsprotocol. In het laatste kleuterjaar volgt een schoolrijpheidsonderzoek.

SCHOOLRIJPHEIDS- ONDERZOEK

Kleuters kunnen vanaf hun 6e jaar naar klas 1. In het daaraan voorafgaande voorjaar krijgen ze een schoolrijpheidsonderzoek om te bekijken of ze ook daadwerkelijk toe zijn aan deze stap. Tijdens het onderzoek bestuderen de kleuterleerkrachten de fysieke en sociaal-emotionele ontwikkeling van hun leerling. In overleg met de ouders en de intern begeleider/zorgcoördinator zal de leerling doorstromen naar klas 1. Of wordt gezamenlijk besloten dat het nog een jaar extra in de kleuterklas blijft. Bij een verschil van mening neemt de directie van school een weloverwogen eindbeslissing.

DYSLEXIE/DYSCALCULIE

Hoe eerder dyslexie wordt geconstateerd bij een kind, hoe beter leerkrachten hierop kunnen inspelen. Al vanaf de kleuterklas zijn leerkrachten alert op vroege kenmerken van dyslexie. In het leerlingvolgsysteem wordt deze informatie opgeslagen. Vanaf klas 3 heeft het echter pas nut om een leerling op dyslexie te laten testen. Wanneer een dyslexieverklaring wordt afgegeven, wordt er voor de leerling een plan van aanpak gemaakt. De school werkt voor het onderzoekstraject en de dyslexietraining goed samen

met de schoolbegeleidingsdienst, OnderwijsAdvies of BVS-schooladvies.

Het dyscalculieprotocol is in ontwikkeling. De rekencoördinator en intern begeleider/zorgcoördinator geven hier invulling aan. Wanneer school op basis van resultaten én geboden ondersteuning vermoedt dat er sprake zou kunnen zijn van dyscalculie, wordt een leerling doorverwezen naar de schoolbegeleidingsdienst, OnderwijsAdvies of BVS-schooladvies.

CITO-EINDTOETS/VO-ADVIES

Vanaf 2015 werken onze vrijescholen met de wettelijk verplichte eindtoets (april 2015). Na het maken van deze eindtoets in klas 6 krijgt de leerling een advies voor het voortgezet onderwijs. Dit advies is opgebouwd uit meerdere onderdelen zoals de uitkomsten van de toetsen en testen die in het leerlingvolgsysteem zijn opgenomen. Daarnaast heeft het beeld van de leerkracht over het functioneren van een leerling een belangrijke stem in het definitieve CITO-eindtoets/VO-advies. Leerlingen van de Stichting Vrije Scholen

Rijnstreek kunnen doorstromen naar een middelbare vrijeschool zoals het Marecollege of de Vrije School Den Haag. Ook vinden leerlingen van de vrijescholen een goede aansluiting bij het voortgezet onderwijs in de regio.

PEDAGOGISCHE VERGADERING

Aan het welzijn van onze leerlingen hechten wij veel waarde. De eerste die daarvoor de zorgverantwoordelijkheid draagt is de klassenleerkracht. Die doet dit, zo nodig, met steun en advies van de collega's uit het team. Tijdens de wekelijkse pedagogische vergadering houden leerkrachten, remedial teacher, intern begeleider/zorgcoördinator en eventueel leden van het zorgteam alle klassen tegen het licht. Loopt het goed in de klas, komt ieder kind aan leren toe? Bij voortgangs- of ontwikkelingsproblemen van leerlingen wordt door de collega's gezocht naar een passende aanpak bij het bieden van de benodigde zorg en ondersteuning. Ook wordt tijdens de pedagogische vergadering van elkaar geleerd, ideeën worden uitgewisseld, kennis en ervaring gedeeld.

**Welzijn
van de
leerlingen
staat voorop**

Leerlingenzorg

Met plezier naar school

KINDBESPREKING

Wij vinden het belangrijk dat uw kind zich veilig voelt en met plezier naar school gaat. Soms is dat niet het geval. Een kind is boos of verdrietig, heeft regelmatig conflicten of wordt gepest. Dit kan vele oorzaken hebben. Maar belangrijker is hoe wij ervoor kunnen zorgen dat een leerling weer met een lach op het gezicht en vol zelfvertrouwen naar school gaat. De leerkracht is in zo'n geval de eerst aangegeven persoon die een kind helpt en ondersteunt. Als na alle inspanningen, zoals gesprekken met een kind en in de groep, en ondersteunende maatregelen verandering uitblijft, dan organiseert de leerkracht na overleg met de intern begeleider/zorgcoördinator en de ouders een kindbespreking tijdens de wekelijkse pedagogische vergadering. Daarbij zijn alle leerkrachten, leden van het zorgteam en soms de schoolarts aanwezig. Tijdens de kindbespreking wordt vanuit verschillende schoolgeledingen naar een kind gekeken. De collega's geven advies of doen een voorstel hoe de leerkracht met het kind in de klas aan het werk kan gaan. Bijvoorbeeld met pedagogische aanwijzingen of soms ook door het inzetten van een ondersteunende therapie die door een collega uit het zorgteam wordt aangedragen. Na de kindbespreking volgt een nagesprek tussen de ouders en de leerkracht waarin het voorstel wordt besproken. Daarna wordt de afgesproken begeleiding gestart.

EXTRA HULP

Voor leerlingen die extra hulp en ondersteuning nodig hebben bij motorische, spraak- of sociale problemen, zetten wij ons gemotiveerd in. Vaak kan een leerkracht in overleg met de intern begeleider/zorgcoördinator al aan de slag. Als de extra ondersteuning echter onvoldoende resultaat oplevert, dan wordt uitgebreide hulp gevraagd aan het zorgteam. Dit team wordt gevormd door de intern begeleider(s)/zorgcoördinator(en) en de directeur. Zij kunnen de hulp inroepen en inzetten van de remedial teacher, therapeuten zoals een kunstzinnig-, euritmie-, of spraaktherapeut en de schoolarts. Alle teamleden beschikken over een specifieke expertise. Mocht school niet de juiste kennis in huis hebben om een bepaalde zorgvraag te kunnen beantwoorden, dan schakelt de intern begeleider/zorgcoördinator extern hulp en deskundigheid in. Bijvoorbeeld via BVS-schooladvies, op pagina 19 leest u meer over het landelijk kennis- en expertisecentrum voor vrijeschoolonderwijs.

SAMENWERKINGSVERBAND PASSEND ONDERWIJS

Leerlingen die korte of langere tijd extra hulp en ondersteuning nodig hebben, zijn veelal welkom op een van onze drie Vrije Scholen. In overleg met ouders, de intern begeleider/zorgcoördinator en de leerkracht schakelt school extra ondersteuning in. Als er meer nodig is, dan zal de

intern begeleider/zorgcoördinator na overleg ondersteuning inroepen bij het Samenwerkingsverband Passend onderwijs. Het Samenwerkingsverband stimuleert de samenwerking tussen basisscholen, zodat kinderen met gedrags- en/of leerproblemen zoveel mogelijk naar een 'gewone' school gaan. Denk aan leerlingen met ADHD, dyslexie of autisme. Of hoogbegaafde leerlingen die een passende uitdaging nodig hebben.

Het Samenwerkingsverband ondersteunt door:

- Het beschikbaar stellen van deskundigheid bij lees- en gedragsproblemen, klassenorganisatie, pesten en gesprekken met ouders.
- Het professionaliseren van leerkrachten.
- Het adviseren over andere vormen van (speciaal) onderwijs.
- Het bevorderen van de samenwerking met jeugdhulpverlening.
- Het vinden van het best passende onderwijsarrangement.

De intern begeleider/zorgcoördinator verzorgt samen met het Samenwerkingsverband de aanvraag voor het onderwijsarrangement dat past bij de school en het kind. De ondersteuning vanuit WSNS is voor ouders kosteloos. Het Samenwerkingsverband ontvangt van het ministerie van Onderwijs (OCW) middelen om scholen te ondersteunen.

SPECIAAL ONDERWIJS

Voor leerlingen met een officieel vastgestelde beperking kunnen ouders een ondersteuningsaanvraag indienen, ofwel een financiële bijdrage aanvragen. School

kan hiermee extra zorg en ondersteuning inkopen. De aanvraag loopt via de Commissie voor Indicatiestelling (CVI) van het speciaal onderwijs. Met een indicatie van de CVI heeft een kind ook toegang tot een speciale school. In overleg met de ouders wordt bekeken wat voor uw kind de beste leeromgeving is: de vrijeschool met ondersteuning of een school voor speciaal onderwijs.

NIEUWE WET

Met ingang van 1 augustus 2014 is de nieuwe wet Passend Onderwijs in werking getreden. Het Samenwerkingsverband heet dan voortaan Samenwerkingsverband Passend onderwijs. Het speciaal onderwijs wordt een onderdeel van dit samenwerkingsverband. Het nieuwe samenwerkingsverband ontvangt van het ministerie van Onderwijs middelen die het mogelijk maken voor ALLE kinderen passend onderwijs te realiseren. Ofwel op een basisschool zoals de Vrije School, ofwel op een speciale basisschool. De gezamenlijke schoolbesturen ontwerpen op dit

**Samen werken
aan passend
onderwijs**

moment een nieuwe manier van toewijzing van extra ondersteuning. Uitgangspunt hierbij is om, waar mogelijk, onderwijs te realiseren in overleg met de ouders. Scholen krijgen bovendien 'zorgplicht'. Dit betekent dat voor elk kind dat zich aanmeldt bij een school passend onderwijs moet worden geregeld. Kan dat niet op een basisschool, dan in ieder geval op een speciale school binnen het Samenwerkingsverband.

Meer informatie over het nieuwe onderwijsstelsel vindt u op: www.passendonderwijs.nl.

De samenwerkingsverbanden waarbinnen onze scholen participeren zijn:

Mareland: Passend Primair Onderwijs Regio Leiden,
Lammenschansweg 130 D, Leiden

T 071 - 5351710

E info@pporegioleiden.nl

Vuurvogel: www.passendonderwijszoetermeer.nl

secretariaat: Bredewater 4, 2715 CA Zoetermeer

T 079 - 3208830

www.swvrijnstreek.nl

Ridderspoor: Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek

Postbus 2032, 2400 CA Alphen aan den Rijn

T 0172 - 418759

E m.rood@swvrijnstreek.nl

Hoofd,
hart en
handen

"Je bent zo eerlyk
als goud

Je bent zo mooi
als zilver

Je bent zo sterk
als ijzer

Je leven zal goed zijn

Van primair naar voortgezet onderwijs

Bijdragen aan een samenleving van de toekomst

Waar gaan leerlingen van een Vrije School over het algemeen naar toe na de basisschool?

Een vervolg op de vrijescholen Mareland, Ridderspoor en De Vuurvogel zijn het Marecollege in Leiden, de Vrije School in Den Haag en een aantal reguliere middelbare scholen in de directe omgeving.

KRACHTIG EN ZELFBEWUST

De basisschool en het voortgezet onderwijs van de Vrije School vormen samen één leerplan, met andere woorden het is één geheel. De kwaliteiten van het kind die in de eerste schooljaren werden ontwikkeld, komen in het voortgezet onderwijs tot volle wasdom. Jongeren worden voorbereid op hun toekomst vanuit een mensbeeld: werken met hoofd, hart en handen. Op deze manier zullen zij krachtig en zelfbewust in onze huidige complexe maatschappij staan en bijdragen aan een samenleving van de toekomst.

Hier vindt u de uitgangspunten van het voortgezet vrijeschoolonderwijs.

- Vrijescholen bieden geïntegreerd onderwijs in leeftijdsfasen.
- Voor vrijescholen staat de Ik-ontwikkeling van leerlingen centraal – worden wie je bent.
- Op vrijescholen leren jongeren dat we in ontwikkeling zijn en wel een leven lang!
- Bij vrijescholen is leren ook een kunstzinnig proces.
- Vrijescholen zoeken hun uitdaging in de realiteit,

wat gebeurt er in de wereld om ons heen?

EINDGETUIGSCHRIFT

Leerlingen van een middelbare Vrije School zoals het Marecollege en de Vrije School in Den Haag komen samen in een klas met leeftijdsgenoten van andere vrijescholen en reguliere scholen. Ze trekken met elkaar op tot het examen is gehaald. Met een diploma en een eindgetuigschrift van de Vrije School stromen leerlingen door naar een vervolgopleiding. Steeds vaker speelt het eindgetuigschrift een cruciale factor bij een vervolgopleiding naar WO, HBO of MBO.

De ontwikkeling van een leerling wordt heel duidelijk zichtbaar en in het portfolio zijn kwaliteiten en competenties vastgelegd. Het gecertificeerde portfolio heeft een Europees certificaat.

EXAMEN

Leerlingen krijgen op de middelbare Vrije School net als op de basisschool periodeonderwijs. Ook volgen ze kunstvakken, koorzang, eurythmie en spelen ze met de klas toneel. Ze kunnen een kunstvak zoals beeldend, muziek of dans kiezen als examenvak. Het lesprogramma wordt afgesloten met de periodes de Percival, bouwkunde, biografie en een kunstreis. Het vmbo-tl examen wordt vervolgens in de 4e klas afgenomen, het havo-examen in de 5e klas en het vwo-examen in de 6e klas. Doorstroom van vmbo-tl naar havo en van havo naar vwo is mogelijk.

MARECOLLEGE: RUIMTE VOOR ONTWIKKELING

Het Marecollege in Leiden heeft sinds 2013 een gloednieuw onderkomen dat volledig is ingericht naar de wensen van de school. Het ademt de sfeer van een vrijeschool, waar volop ruimte is voor de ontwikkeling van de leerlingen. Het gebouw voldoet bovendien aan alle eigentijdse ICT-eisen. Kenmerkend voor het Marecollege is de intensieve samenwerking van het personeel met de leerlingen en hun ouders of verzorgers. Mentoren spelen een belangrijke rol als intermediair tussen leerlingen en docenten, ouders en teamleiders. Zowel teamleiders als rector zijn goed te bereiken. Dit geeft een grote betrokkenheid en leidt tot écht samenwerken. Meer informatie over het Marecollege vindt u op de website: www.marecollege.nl.

VRIJE SCHOOL DEN HAAG: DE OUDSTE VRIJESCHOOL VAN NEDERLAND

De Vrije School Den Haag voor voortgezet onderwijs bestaat dit jaar negentig jaar en bezit een rijke traditie. In 1923 begon de eerste Vrije School van Nederland met een handjevol leerlin-

gen in een huiskamer. Anno 2014 is de school uitgegroeid tot een bloeiende vrijeschool voor vwo, havo en vmbo-t en biedt het onderwijs aan ruim zevenhonderd leerlingen. Naast het behalen van een diploma vindt de Vrije School Den Haag het belangrijk om leerlingen meer mee te geven.

Leraren, mentoren, teamleiders en de rector willen iedere leerling persoonlijk inspireren om al het mogelijke uit zichzelf te halen. Het gaat om intellectuele ontwikkeling én om sociale en creatieve ontplooiing, want het leven biedt meer dan alleen de verplichte lesstof.

Naast vmbo-t, havo en vwo is er een aparte afdeling praktisch vmbo-t en lwoo. Meer informatie over de Vrije School Den Haag is te vinden op de website:

www.vrijeschooldenhaag.nl.

**Sociale en
creatieve
ontplooiing**

Organisatie Stichting Vrije Scholen Rijnstreek

BESTUUR

Vanaf 1 januari 2003 werken Vrije School Mareland, De Vuurvogel en Ridderspoor gefuseerd in de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek. Binnen de Stichting werken de scholen samen aan modern, kwalitatief hoogwaardig vrijeschoolonderwijs. Het bestuur bestaat uit toezichthoudend en uitvoerend bestuurders. De directeuren zijn de uitvoerend bestuurders. Zij geven vorm aan het dagelijks bestuur van de stichting. Regelmatig rapporteren zij aan de toezichthoudend bestuurders. De toezichthouders bewaken of het beleid wordt uitgevoerd zoals afgesproken en of dit binnen wettelijke kaders is.

SCHOOLEIDING EN TOEZICHT

De verantwoordelijkheid voor de school heeft het bestuur gemandateerd aan de directeuren van de scholen. Zij leggen verantwoording af aan het algemeen bestuur over het gevoerde beleid en het presteren van de school. Het bestuur is als bevoegd gezag wettelijk eindverantwoordelijk voor alledrie de vrijescholen. Het bestuur legt verantwoording af aan de Inspectie voor het Onderwijs en de gemeentelijke instanties. De Stichting is gevestigd aan de Maresingel 19 te Leiden

GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

Naast een overkoepelend bestuur heeft de Stichting ook een overkoepelende medezeggenschapsraad. Deze functioneert naast de andere medezeggenschapsraden. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) houdt zich bezig met alle bovenschoolse zaken die de stichting aangaan. De GMR bestaat uit vertegenwoordigers van ouders en leerkrachten afkomstig van alle drie de scholen.

MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

Scholen in Nederland zijn wettelijk verplicht een medezeggenschapsraad (MR) aan te

stellen. De doelstelling van een MR is dat de leden een bijdrage leveren aan het proces van de besluitvorming en het bevorderen van openheid ten aanzien van het te voeren schoolbeleid. Ook de drie samenwerkende vrijescholen hebben ieder hun eigen MR. Informatie over de samenstelling vindt u op de websites van de vrijescholen.

COLLEGE

Het lerarencollege bestaat uit vrijeschool leraren en overioege collega's: kleuterleerkrachten, klas-senleerkrachten, vakleerkrachten, intern begeleider/zorgcoördinator, remedial teachers, therapeuten, onderwijs-assistenten en de schoolarts. Zij komen regelmatig bijeen in verschillende vergaderingen om ervaringen uit te wisselen, te werken aan vernieuwing en om pedagogische vraagstukken te bespreken.

OUDERBIJDRAGE

De vrijescholen aangesloten bij de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek vragen een jaarlijkse ouderbijdrage. Deze vrijwillige ouderbijdrage levert de scholen de financiële armslag die nodig is om leerlingen een volledig vrijeschoolprogramma aan te bieden. Denk aan vakken zoals euritmie, maar ook vreemde talen Engels en Duits op de basisschool.

Daarnaast wordt de ouderbijdrage ingezet voor het hoogwaardige interieur van een Vrije School en natuurlijk het gebruik van uitzonderlijke leermaterialen. Zonder de ouderbijdrage zijn deze essentiële uitgaven onmogelijk. Wanneer ouders geen ouderbijdrage kunnen inbrengen, mogen leerlingen wel gebruik maken van de extra voorzieningen en activiteiten in de school. Aan het begin van het schooljaar ontvangt u een brief over de ouderbijdragen met het verzoek de bijdrage aan school te noteren op het ouderbijdragenformulier. In deze brief staan ook richtbijdragen. Op basis van deze bijdragen kan school een jaarbegroting maken.